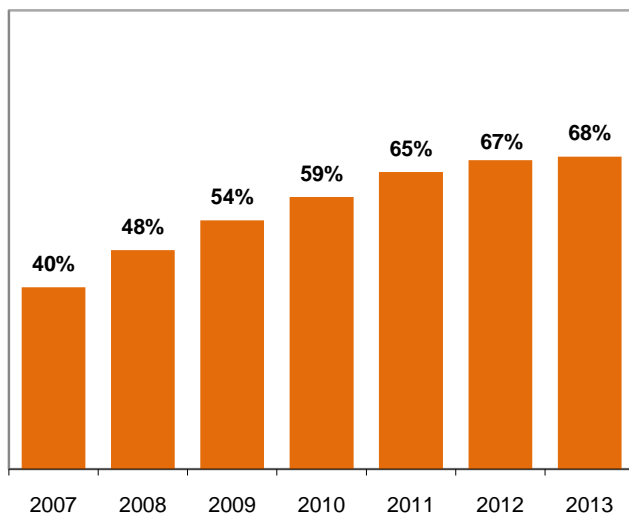

Domácnosti s vybranými informačními a komunikačními technologiemi

Graf 1: Domácnosti s počítačem (% domácností)

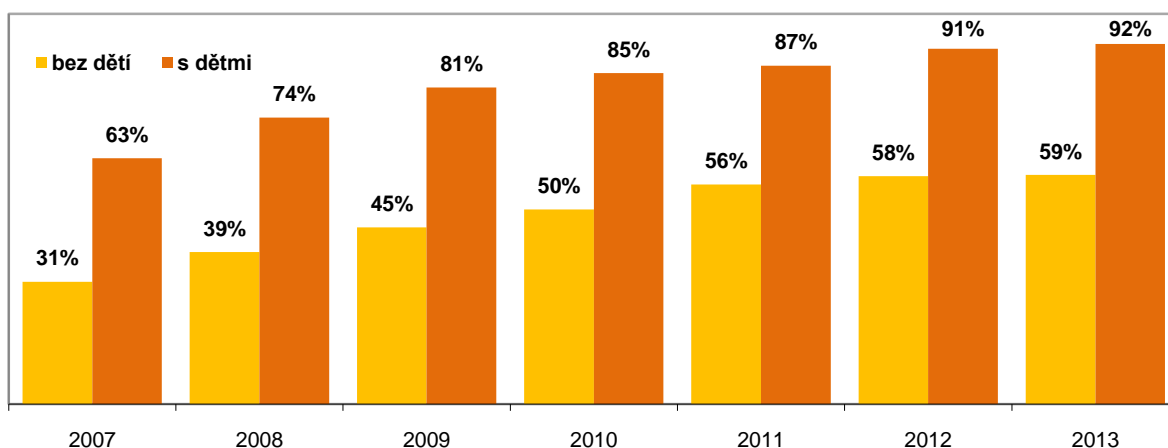

Již více než dvě třetiny českých domácností jsou vybaveny počítačem a internetem. Přitom ještě před dvaceti lety nebylo vybavení domácností těmito informačními technologiemi žádnou samozřejmostí. Nejinak tomu bylo i v roce 2001, kdy měla osobní počítač pouze pětina domácností. O šest let později, v roce 2007 bylo počítačem vybaveno již 40 % českých domácností, v letošním roce pak 68 %. Za posledních 7 let tak vzrostl počet domácností vybavených osobním počítačem o 1,2 mil., což představuje relativní nárůst o 29 procentních bodů.

Zdroj: Český statistický úřad, 2013

Z grafu 2 je patrné, že se liší vybavenost osobním počítačem dle typu domácnosti. Zatímco osobním počítačem je vybaveno devět z deseti domácností s dětmi, domácnosti bez dětí jsou vybaveny z necelých 60 %. Liší se i vybavenost domácností s dětmi dle toho, zda se jedná o úplnou, či neúplnou rodinu. Rodiny úplné jsou počítačem vybaveny z více než 92 %, rodiny neúplné pouze ze tří čtvrtin.

Graf 2: Domácnosti s počítačem podle přítomnosti dětí (% domácností)

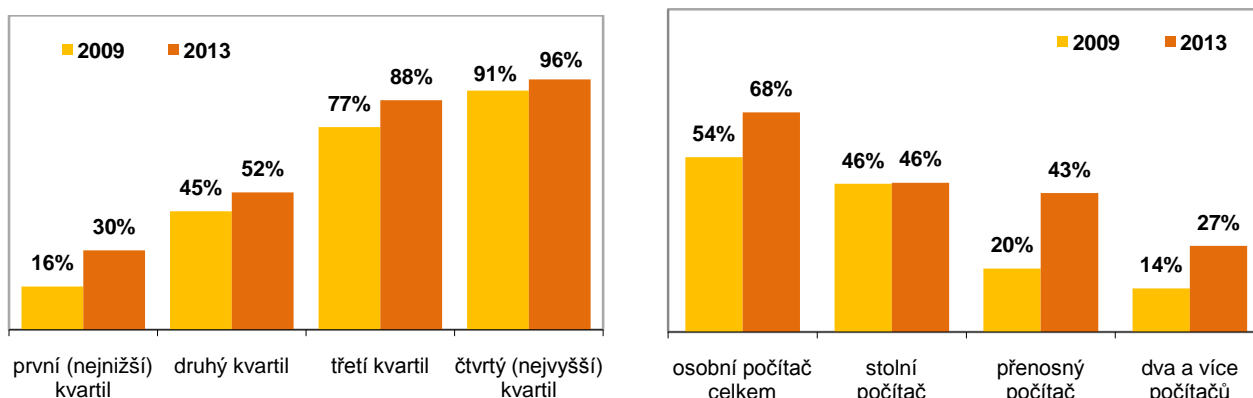
Zdroj: Český statistický úřad, 2013

Pokud se zaměříme na domácnosti z hlediska příjmů, zjišťujeme, že domácnosti s nejnižším příjmem byly osobním počítačem vybaveny pouze z 30 %, kdežto u domácností s nejvyšším příjmem se vybavenost pohybovala kolem 96 %. Nutno dodat, že mezi lety 2009 a 2013 došlo k nárůstu počtu počítačů v domácnostech s nejnižším příjmem o 14 procentních bodů. Jistě bude zajímavé sledovat tento vývoj v následujícím roce v souvislosti s plánovaným zdražením elektroniky a počítačů.

Více než dvě třetiny z celkového počtu domácností vybavených počítačem, používaly počítač stolní a více než 63% domácností počítač přenosný. Zhruba třetina domácností byla vybavena jak stolním, tak i přenosným počítačem. V tomto ohledu došlo u českých domácností k velkému posunu, neboť

před čtyřmi lety měla přenosný počítač k dispozici pouze pětina domácností. Roste rovněž podíl domácností s více počítači. Vybavenost dvěma a více počítači uvedlo v roce 2013 téměř 27 % domácností.

Graf 3: Domácnosti s počítačem podle příjmu domácností a typu počítače (% domácností)

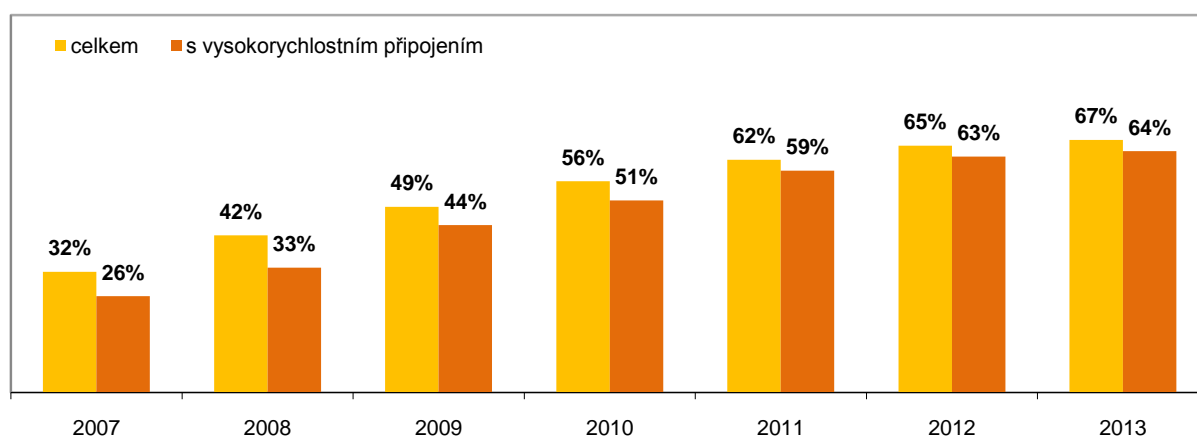
Zdroj: Český statistický úřad, 2013

Dvě třetiny českých domácností (67 %, 2,8 mil.) bylo ve druhém čtvrtletí roku 2013 připojeno k internetu. Během posledních šesti let se tak podíl domácností připojených k internetu více než zdvojnásobil, neboť v roce 2007 bylo k internetu připojeno pouze 32 % domácností, tedy o 1,5 miliónu domácností méně. Na základě těchto dat by se dalo zjednodušeně říci, že téměř každá domácnost, která je vybavena osobním počítačem, má zároveň i přístup k internetu.

U vybavenosti domácností internetem lze pozorovat obdobný trend jako v případě domácností vybavených počítači. Výrazně lépe byly ve 2. čtvrtletí roku 2013 vybaveny domácnosti s dětmi (devět z deseti domácností), v porovnání s domácnostmi bez dětí (57 %). Stejně tak domácnosti s nejvyšším příjmem byly vybaveny internetem výrazně lépe než domácnosti s příjmem nejnižším. V roce 2013 jím totiž nebylo vybaveno pouze 5 % domácností s nejvyšším příjmem, kdežto pouze 29 % domácností s nejnižším příjmem uvedla, že má doma přístup k internetu.

Vysokorychlostní připojení k internetu patří ke standardu českých domácností. Ve druhém čtvrtletí roku 2013 mělo rychlý přístup k internetu 64 % domácností (96 % z domácností s připojením k internetu). Přitom v roce 2007 měla vysokorychlostní připojení k internetu pouze čtvrtina českých domácností.

Graf 4: Domácnosti s připojením k internetu (% domácností)

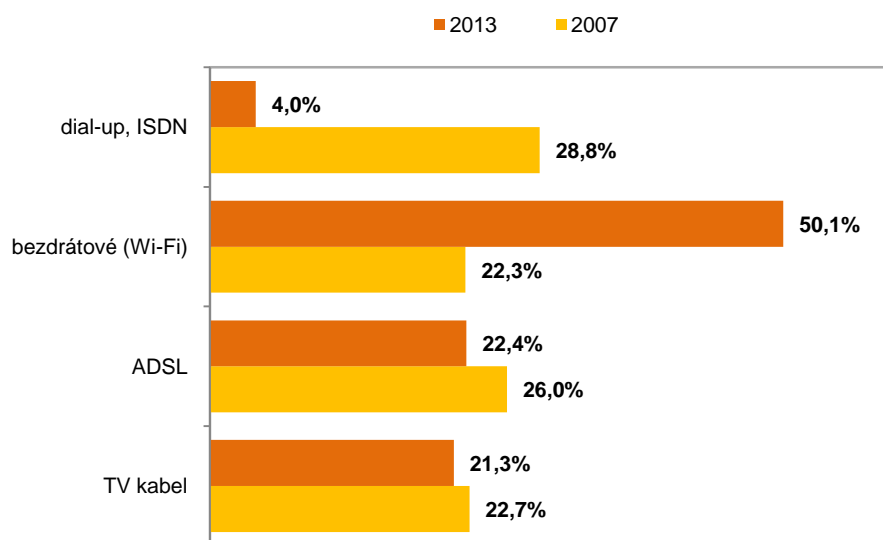

Zdroj: Český statistický úřad, 2013

Pokud jde o způsob připojení českých domácností k internetu, tak jednoznačně nejrozšířenější je připojení bezdrátové (Wi-Fi), kterým se k internetu připojuje více než polovina českých domácností. Přitom v roce 2007 se prostřednictvím bezdrátových sítí připojovalo k internetu pouze 22 % domácností. Naopak ještě nedávno nejrozšířenější způsob připojení k internetu, prostřednictvím vytáčené telefonní linky, v roce 2013 využívala jen 4 % domácností s připojením k internetu. Podíl domácností připojených k internetu prostřednictvím ADSL v posledních letech nepatrně klesá, stejně tak jako podíl domácností připojených k internetu přes kabelovou televizi.

Graf 5: Domácnosti s připojením k internetu podle typu připojení

(% domácností s připojením k internetu)

Zdroj: Český statistický úřad, 2013

Rozdíly ve vybavenosti domácností počítačem a internetem jsou do jisté míry ovlivněny také lokalitou, ve které se domácnost nachází. Tradičně nejlépe jsou oběma technologiemi vybaveny domácnosti ve velkých městech s 50 a více tisíci obyvateli.

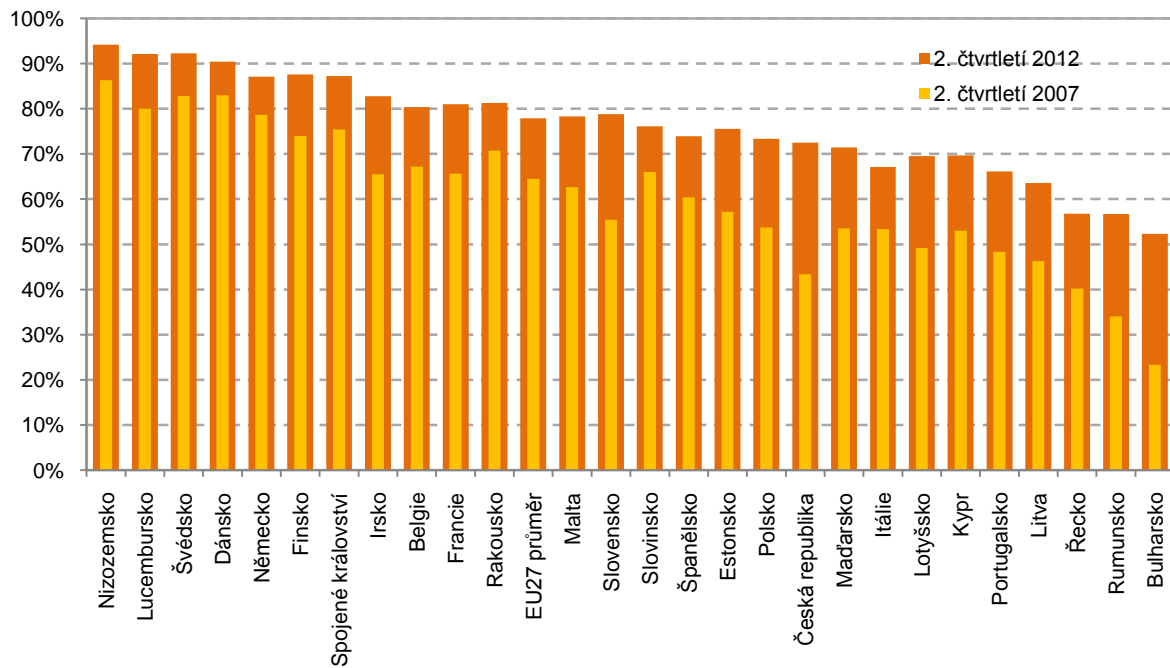
Pokud se zaměříme na regionální rozdíly, tak asi nikoho nepřekvapí, že nejlepší vybavenost počítači i internetem vykázal kraj Hlavní město Praha následován krajem Středočeským. Na opačném konci jsou pak kraje Liberecký, Ústecký a Olomoucký.

Domácnosti bez přístupu k internetu (1,4 mil. domácností) uváděly jako nejčastější důvod, proč nemají připojení k internetu, že internet nepotřebují (72 % z domácností bez připojení). Téměř 38 % domácností bez připojení pak uvedlo, že internet nemají, neboť s ním neumí pracovat. Necelé čtvrtině domácností se zdály příliš vysoké pořizovací náklady na připojení k internetu a 18 % domácností uvedlo, že je vysoká i cena připojení.

Z mezinárodního srovnání vyplývá, že se Česká republika nachází, co se vybavenosti domácností počítačem a internetem týká, stále hluboko pod průměrem EU27. V roce 2012 (novější údaje pro mezinárodní srovnání nejsou k dispozici) mělo osobní počítač 72,5 % českých domácností a 71,3 % jich bylo připojeno k internetu (jde o údaje pouze za domácnosti, ve kterých žije alespoň jedna osoba ve věku 16-74 let). V EU27 dosahovaly hodnoty těchto ukazatelů v průměru 77,9 % resp. 75,7 %. Přesto od roku 2007 vzrostl počet domácností vybavených osobním počítačem v České republice nejvíce ze všech zemí EU27, a to o 29 procentních bodů v porovnání s nárůstem 13 procentních bodů za průměr EU27.

Nejvíce domácností vybavených osobním počítačem i internetem je již tradičně v Nizozemsku, Lucembursku a ve skandinávských státech. V těchto zemích se podíl domácností s počítačem i připojením k internetu v roce 2012 pohyboval výrazně nad hranicí 80 %.

Graf 6: Domácnosti s počítačem v zemích EU (% domácností)

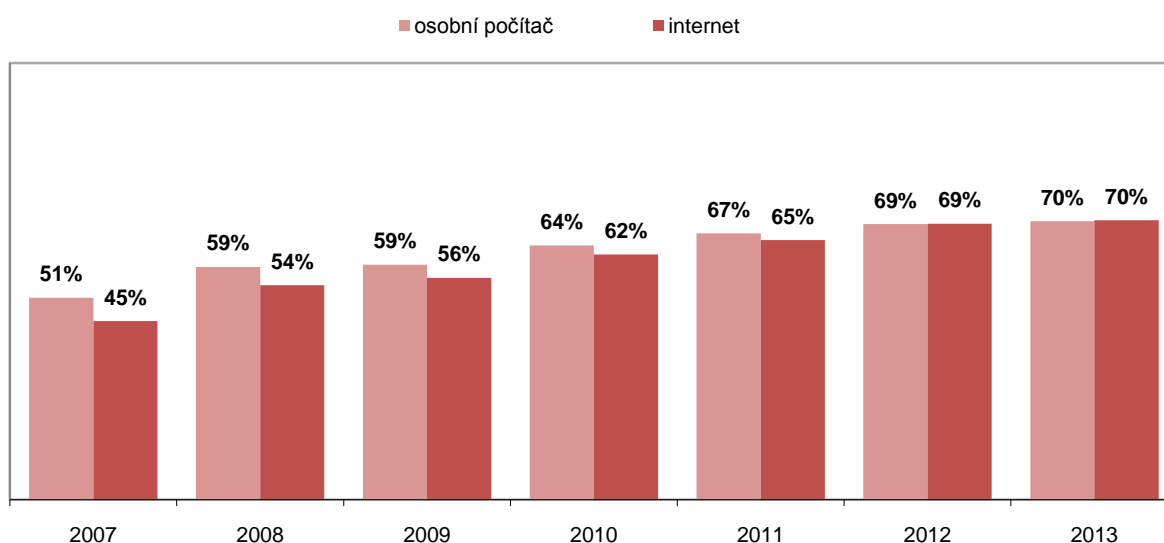
Zdroj: Eurostat, 2013

Jednotlivci využívající vybrané informační a komunikační technologie

Nejrozšířenější informační a komunikační technologií současnosti je bezesporu mobilní telefon. Ten v roce 2013 nepoužívaly pouze 4 % osob starších šestnácti let. Přitom v roce 2007 jej využívalo pouze necelých 86 % české populace starší šestnácti let.

Nikoho nepřekvapí, že mobilní telefon je dlouhodobě nejčastěji používán v nejmladších věkových skupinách 16–24 let a 25–34 let, ve kterých jej používá téměř 100 % jednotlivců. Naopak nejméně uživatelů mobilních telefonů je u nejstarších osob - seniorů nad 75 let. Nicméně právě u této věkové skupiny došlo k největšímu nárůstu počtu uživatelů. Zatímco v roce 2006 užívala mobilní telefon pouze čtvrtina seniorů starších 75 let, o sedm let později, v roce 2013, to bylo již 70 %.

Graf 7: Jednotlivci starší 16 let používající informační technologie
(% jednotlivců starších 16 let)

Zdroj: Český statistický úřad, 2013

Osobní počítač v roce 2013 používalo 6 mil. jednotlivců, tj. 70 % populace starší 16 let. Za posledních 7 let tak počet uživatelů osobního počítače vzrostl o téměř 1,6 mil.

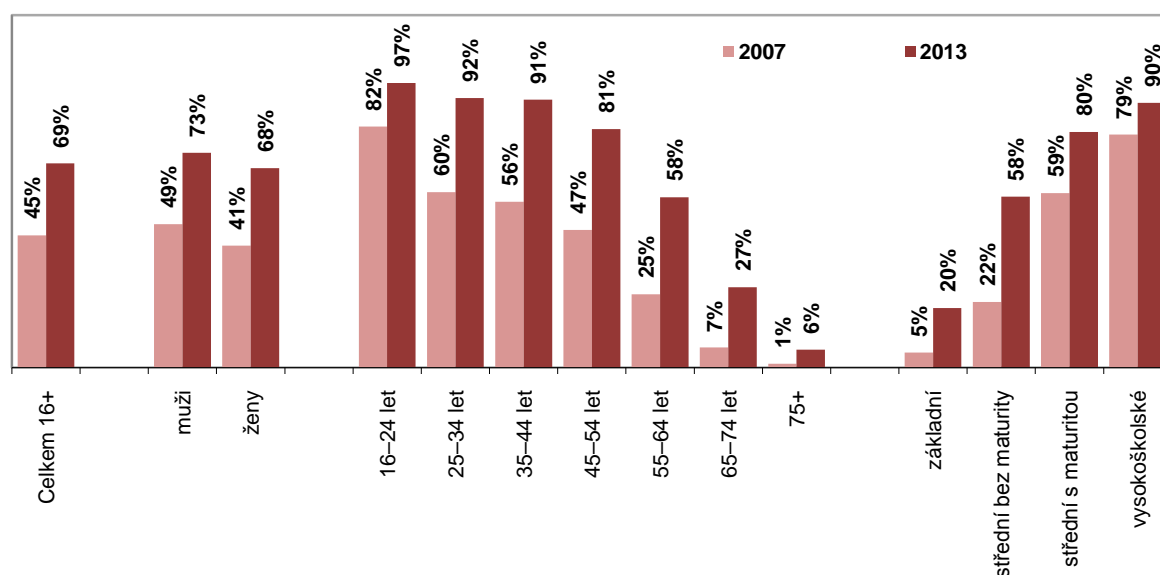
V roce 2013 navíc všichni uživatelé osobního počítače uváděli, že zároveň používají také internet. Stejně jako v případě osobního počítače, i v případě internetu tedy platí, že jej používalo sedm z deseti osob z dospělé populace.

V České republice je dlouhodobě více uživatelů internetu mezi muži než ženami. Internet ve druhém čtvrtletí 2013 používalo 73 % mužů a 68 % žen. Tento rozdíl je způsoben především starší generací, kdy například podíl mužů starších 65 let používajících internet je více jak 2 krát vyšší než podíl žen užívajících internet v této věkové kategorii. Asi nebude pro nikoho žádným velkým překvapením, že internet je stále především doménou mladých lidí, ve věku 16–24 let jej používá téměř 97 % osob.

Na základě zjištěných čísel lze také konstatovat, že čím vyšší je dosažené vzdělání, tím je také větší pravděpodobnost, že daný jedinec používá internet. Mezi vysokoškolsky vzdělanou populací je devět z deseti uživatelů internetu, mezi jednotlivci se středním vzděláním s maturitou internet používalo osm z deseti osob, u osob s dokončeným základním vzděláním to je ale pouhá pětina jednotlivců. Specifickou skupinu osob tvoří studenti, u kterých se podíl uživatelů počítače i internetu blíží 100 %.

Z tabulek i grafů je dále patrné, že nejrychleji přibývají uživatelé počítače i internetu v těch skupinách populace, které informační technologie používaly nejméně.

Graf 8: Jednotlivci používající internet (% jednotlivců v dané socio-demografické skupině)

Zdroj: Český statistický úřad, 2013

Nejčastějším místem použití internetu je přirozeně domov. V pohodlí domova internet v roce 2013 využívaly více než dvě třetiny české populace (96 % uživatelů internetu). Využívání internetu v práci uvedlo 34 % uživatelů internetu.

V roce 2013 se zjišťovala také doba strávená jednotlivci na internetu pro soukromé účely. Návyky Čechů se nezměnily, a tak lze konstatovat, že strávili na internetu přibližně stejně času jako v roce předchozím. Více než polovina uživatelů internetu uvedla, že pro soukromé účely využívá internet maximálně pět hodin za týden. Téměř 40 % uživatelů internetu na něm stráví 5 až 20 hodin týdně. Pouze 8 % pak více než 20 hodin týdně. Obecně lze říci, že delší dobu strávenou na internetu pro soukromé účely uváděli muži než ženy a mladší věkové skupiny než starší.

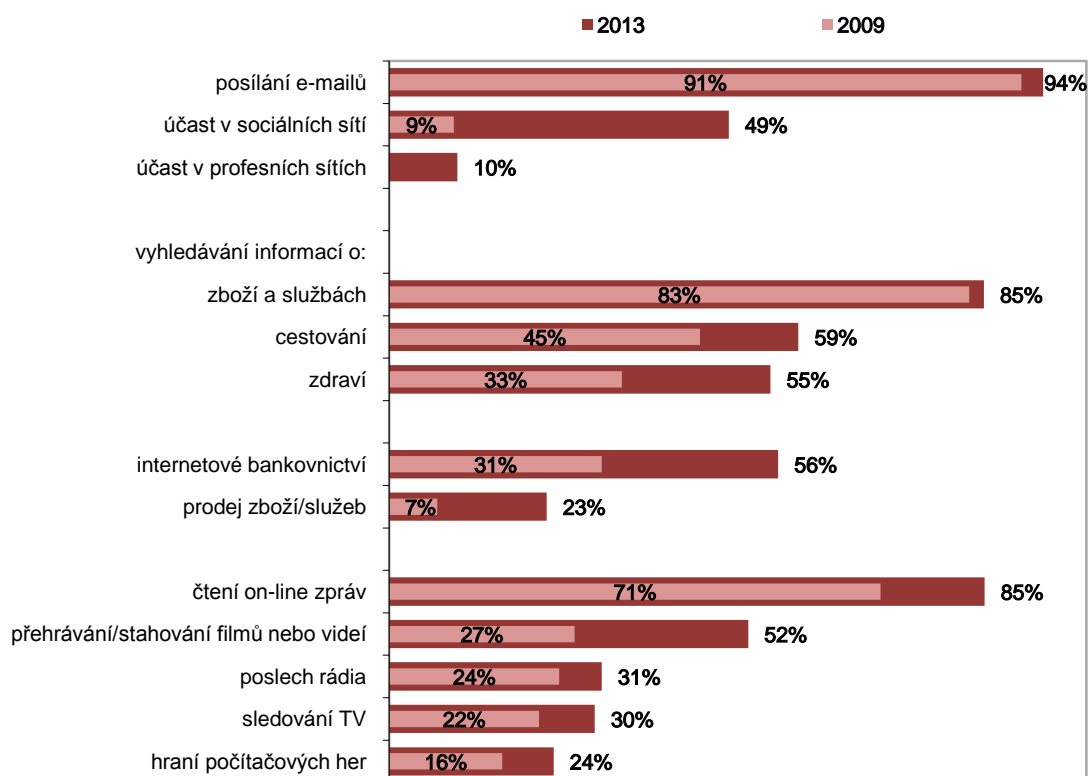
V mezinárodním srovnání je na tom Česká republika z hlediska podílu uživatelů internetu v dospělé populaci daleko lépe než z hlediska podílu domácností s internetem, a poprvé v historii dosahuje téměř průměru EU27. V roce 2012 používalo internet v České republice v populaci 16 až 74 let, 73,4 % osob (průměr EU27 činil 73,6 %).

Jsou to opět především skandinávské státy, Nizozemsko a Lucembursko, kde v roce 2012 používalo internet devět z deseti osob z dospělé populace. Rozdíly oproti státům severní a západní Evropy jsou v ČR především u starších ročníků a osob s nižším vzděláním. U některých skupin populace o zaostávání ve využívání internetu nemůžeme naopak mluvit vůbec – studenti a jednotlivci s VŠ vzděláním se ve využívání internetu zcela vyrovnají stejným skupinám populace v západní a severní Evropě.

Činnosti prováděné jednotlivci na internetu

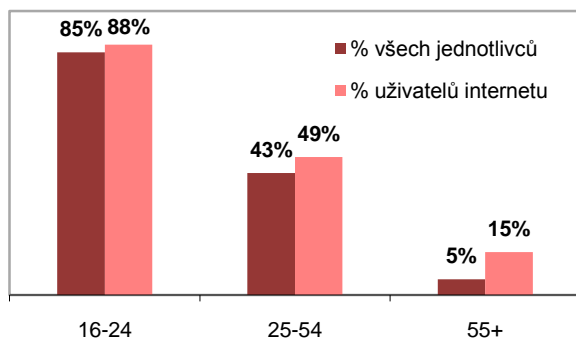
Jednoznačně nejoblíbenější skupinou činností provozovaných na internetu pro soukromé účely je komunikace. Téměř 94 % uživatelů internetu jej používá k zasílání/přijímání e-mailů. Téměř polovina uživatelů internetu využívá sociální síť.

Graf 9: Aktivity vykonávané jednotlivci na internetu (% uživatelů internetu)

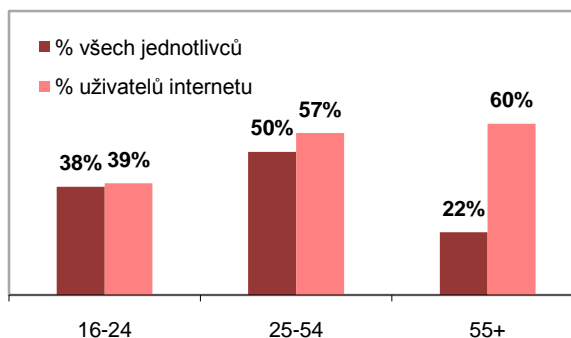

Zdroj: Český statistický úřad, 2013

Graf 10: Účast v sociálních sítích

Graf 11: Vyhledávání informací o zdraví

Zdroj: Český statistický úřad, 2013

Zatímco využívání e-mailu je napříč všemi věkovými skupinami vyrovnané a ani napříč socioekonomickými skupinami obyvatelstva nejsou patrné dramatické rozdíly, účast v sociálních sítích jednoznačně převládá u mladších věkových skupin a mezi studenty. V nejmladší věkové skupině jsou sociální sítě používány 2 krát více než u osob ve věku 25-54 let.

Největší část uživatelů internetu vyhledávala informace o zboží a službách, cestování a ubytování a o zdraví. Informace na internetu obecně častěji vyhledávaly ženy než muži. Nejdramatičtější rozdíly mezi oběma pohlavími jsou dlouhodobě zaznamenávány ve vyhledávání informací o zdraví. Tento druh informací vyhledávají až 2 krát více ženy než muži. Navíc vyhledávání informací o zdraví je spíše dominantou starší a střední generace.

Pokud se ale zaměříme na využití internetu k vybraným činnostem zábavy, zjišťujeme, že jednoznačně převažují mezi uživateli muži nad ženami a mladší věkové skupiny nad těmi staršími. Mezi nejoblíbenější činnosti zábavy na internetu patří čtení on-line zpráv (85 % uživatelů internetu), dále pak stahování/přehrávání hudby, filmů a videí (52 % uživatelů internetu). Zhruba 30 % uživatelů internetu poslouchá rádia nebo sleduje televizi. Necelá čtvrtina uživatelů internetu se věnuje hraní/stahování počítačových her. A zhruba polovina z nich pak také hraje počítačové hry on-line s protihráči (údaj za rok 2012).

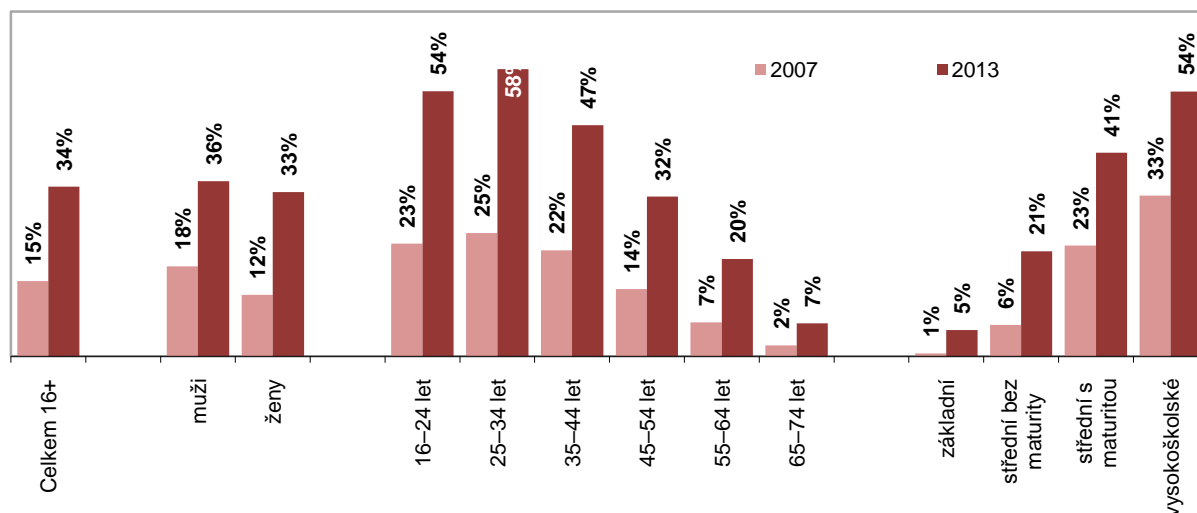
Z dalších činností provozovaných na internetu rozhodně stojí za zmínku používání internetového bankovníctví. Ve 2. čtvrtletí roku 2013 jej používalo 3,4 mil jednotlivců (téměř 40 % dospělé populace a 56 % uživatelů internetu), největší podíl uživatelů internetového bankovníctví je mezi osobami ve věku 25–54 let. Zajímavé je i zjištění, že mezi uživateli internetu ve věkové skupině 65–74 let stejný podíl uživatelů internetového bankovníctví jako mezi mladými uživateli internetu ve věku 16–24 let.

Nakupování přes internet

Ve 2. čtvrtletí roku 2013 uvedlo téměř 3 miliony Čechů, tedy 34 % z celkového počtu obyvatel ČR a 49 % z celkového počtu uživatelů internetu, že nakoupilo v uplynulých 12 měsících přes internet. Mezi nakupujícími přes internet nepatrně převažují ženy nad muži (pokud hodnotíme podíl na uživateli internetu). Přes internet nejčastěji nakupují vysokoškoláci a osoby ve věku 25–34 let. Zvláštní skupinou jsou pak ženy na rodičovské dovolené, těch přes internet nakupuje zhruba 55 % (62 % uživatelek internetu).

Asi pětina osob (62 % těch, kteří nakoupili v posledních 12 měsících přes internet) pak také uvedla, že nakoupila přes nějaký slevový portál. Nákup na slevových portálech je dominantou spíše mladších věkových skupin – nejčastěji je využívají osoby do 45 let.

Graf 12: Jednotlivci nakupující přes internet (% jednotlivců v dané socio-demografické skupině)

Zdroj: Český statistický úřad, 2013

Nejčastěji uváděným zbožím nakupovaným přes internet je jednoznačně oblečení a obuv (47 % z těch, co nakoupili přes internet). 36 % těch, kteří nakoupili v posledních 12 měsících přes internet pro soukromé účely, si objednalo vstupenky na kulturní či sportovní akce. Mezi další zboží, které se těší oblibě nakupujících přes internet, patří kosmetika a zdravotnické prostředky (dohromady 25 %) a sportovní potřeby (22 %). Elektroniku (včetně mobilních telefonů a příslušenství k nim) nakoupilo 23,2 %, knihy/časopisy pak necelých 17 % těch, kteří uvedli, že v posledních 12 měsících nakoupili přes internet. 15 % pak nakoupilo také ubytovací služby a 16 % letenky či jízdenky.

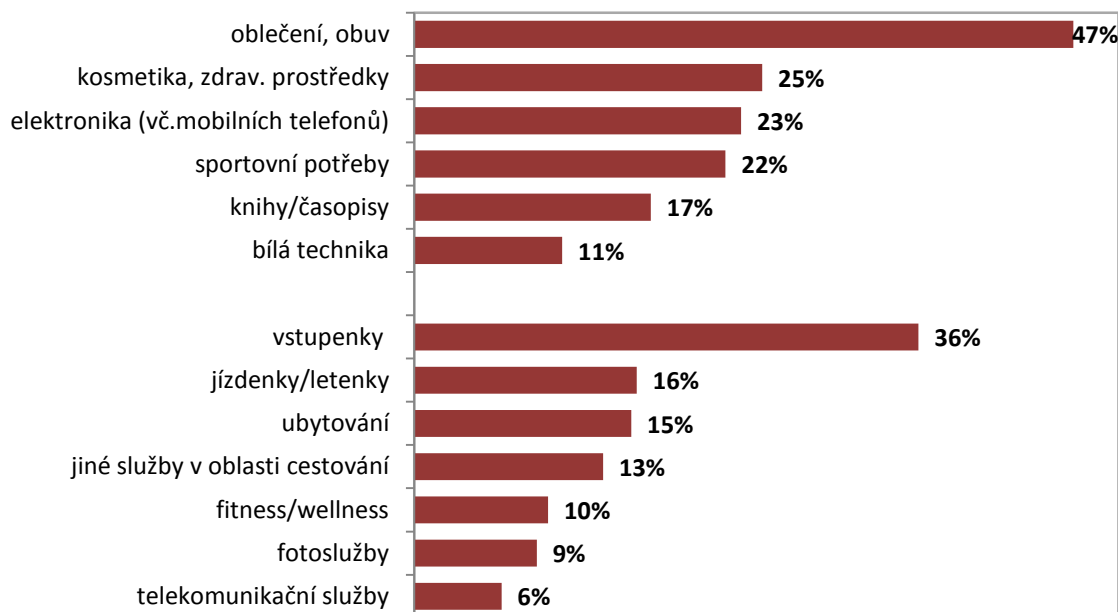
Jak již bylo zmíněno, specifickou skupinou osob nakupujících přes internet jsou ženy na rodičovské dovolené, které nejčastěji nakupují oblečení, hračky, kosmetiku či zdravotnické prostředky a fotoslužby.

Za zboží nakoupené přes internet pak přímo prostřednictvím internetu zaplatila polovina osob. Při osobním odběru pak zboží platilo 73 % těch, kteří nakoupili přes internet.

Devět z deseti nakupujících přes internet pak uvedlo, že nakoupilo zboží od dodavatele z České republiky.

Graf 13: Zboží nakoupené přes internet

(% jednotlivců, kteří nakoupili v posledních 12 měsících přes internet)

Zdroj: Český statistický úřad, 2013

Přístup a připojení k internetu prostřednictvím mobilních a přenosných zařízení

V roce 2013 bylo podruhé šetřeno využívání mobilních a přenosných zařízení a přístup z těchto zařízení ke službám internetu.

Ke službám internetu přistupovala v roce 2013 prostřednictvím mobilního telefonu pětina dospělé populace, 15 % Čechů se připojovalo k internetu mimo domov či pracoviště z notebooku či netbooku. Necelá 2 % pak z tabletu. Připojení z přenosných zařízení k internetu je jednoznačně častější u mladých osob (do 35 let). Například z mobilního telefonu či smartphonu se k internetu připojuje polovina jednotlivců ve věku 16-24 let.

Z hlediska frekvence připojení k internetu lze konstatovat, že pakliže má někdo přístup ke službám internetu z mobilního telefonu, tak se nejčastěji připojuje každý den či skoro každý den.

Z loňského průzkumu pak vyplynulo, že uživatelé služeb internetu z mobilních zařízení jej nejčastěji využívají k přijímání/posílání emailů, čtení on-line zpráv, novin a časopisů a k účasti v sociálních sítích.